

**Liturgie voor de dienst van zondagmorgen
20 juni 2010 in de Boomgaardkerk te Heerjansdam**

VOORBEREIDING

Aanvangslied:	Psalm 33:2 en 4
In Memoriam	
Lied:	Gezang 14:1
Stilgebed	
Bemoediging en groet	
Klein Gloria	Klein Gloria
Wetslezing: Exodus 20	
Lied:	Gezang 62:1,2,3 en 4
Verootmoedigingsgebed	
Woord van vergeving	
Lied:	Evang. Lb. 166:1 en 3
Gebed om verlichting met de Heilige Geest	
Kinderen naar de nevendienst	

DIENST VAN HET WOORD

Schriftlezing:	1 Timoteus 1:1-11
Lied:	Gezang 100:1,2,4 en 5
Preek	
Lied:	Evang. Lb. 377:1,2 en 3

DIENST VAN DE GEBEDEN EN GAVEN

Dankgebed, voorbeden, stil gebed, onze Vader.	
Inzaming van de gaven	
Slotlied	Gezang 305:1 en 2
Zegen, gezongen amen	Gezang 456:3

Schriftlezing: 1 Timoteus 1:1-11

- 1 Van Paulus, apostel van Christus Jezus in opdracht van God, onze redder, en van Christus Jezus, onze hoop.
- 2 Aan Timoteüs, mijn waarachtig kind in het geloof. Genade, barmhartigheid en vrede van God, de Vader, en Christus Jezus, onze Heer!
- 3 Toen ik naar Macedonië vertrok, heb ik je gevraagd in Efeze te blijven. Je moet voorkomen dat bepaalde mensen daar een afwijkende leer onderwijzen
- 4 en zich verdiepen in verzinsels en eindeloze geslachtsregisters. Die leiden meer tot speculaties dan tot de vervulling van de taak die God met het geloof gegeven heeft.
- 5 Het doel van je opdracht is de liefde die voortkomt uit een rein hart, een zuiver geweten en een oprecht geloof.
- 6 Sommigen hebben zich daarvan afgewend en zijn vervallen tot zinloos gepraat.
- 7 Zij willen de wet van God onderwijzen, maar weten niet wat ze zeggen en begrijpen niets van wat ze zo stellig beweren.
- 8 Wij daarentegen weten dat de wet goed is als hij op de juiste wijze gebruikt wordt.
- 9 We weten ook dat de wet er niet is voor de rechtvaardige, maar voor wie zich aan wet of gezag niet stoort, voor goddelozen en zondaars, die alles wat heilig is verachten en ontwijden, die hun eigen vader of moeder doden, voor moordenaars,
- 10 ontuchtplegers, knapenschenders, slavenhandelaars, leugenaars en plegers van meened. De wet is er voor alles wat indruist tegen de heilzame leer,
- 11 die in overeenstemming is met het evangelie dat mij is toevertrouwd, het evangelie over de majesteit van de gelukzalige God.

Het doel van je opdracht is de liefde die voortkomt uit een rein hart, een zuiver geweten en een oprecht geloof – 1 Tim.1:5

Gemeente van onze Here Jezus Christus, het is altijd moeilijk geweest om in geloofszaken het onderscheid te maken tussen wat nu echt belangrijk is en wat niet. Om onderscheid te maken tussen hoofdzaak en bijzaak. En het is al van zolang het Jodendom en de christenheid bestaat dat er soms gekibbeld wordt over volmaakt onbelangrijke zaken, terwijl de hoofdzaak, de kern waar alles om draait over het hoofd gezien wordt.

Feitelijk is dat hetgeen waar het Paulus om te doen is in dit eerste gedeelte van zijn eerste brief aan Timoteus. Paulus schrijft met veel warmte aan zijn waarachtig kind in het geloof Timoteus. Paulus is een geestgelijke vader voor Timoteus. Timoteüs was een medewerker van Paulus die afkomstig is uit Lystra in Klein-Azië. Hij was de zoon van een Griekse vader en een Joodse moeder. Zijn moeder Eunike en zijn grootmoeder Loïs hebben hem in Gods Woord onderwezen. En Paulus had hem meegenomen op zijn tweede zendingsreis. En vanaf die tijd heeft Timoteüs Paulus regelmatig vergezeld op zijn reizen.

Als Paulus deze brief schrijft is Timoteüs als evangelist werkzaam in Efeze. Hij geeft aan Timoteüs nieuwe opdrachten voor zijn arbeid. Tegenover de valse profetie moet de gezonde leer worden gehandhaafd. En de gemeente moet worden ingericht naar apostolisch voorschrift. Niet alleen in onze tijd, maar ook in Paulus tijd had de gemeente te kampen met allerlei dwaalleer, voorgangers, oudsten die de gemeente van de rechte leer afbrachten door allerlei dingen te verkondigen die niet strookten met de overlevering van de apostelen.

Je zou kunnen zeggen dat we de kern waar het Paulus om te doen is vinden in 1 Tim. 3:15 waar zoiets staat als: ‘... want ik wil dat je weet hoe het in de gemeente hoort toe te gaan; want de gemeente is het gezin van de levende God, waar de waarheid bewaard en hoog gehouden wordt’ (Het Boek).

Daar gaat het om, dat we als gemeente als gezin van de levende God, de waarheid bewaren en hoog houden. Dat we ons niet bezig houden met verdraaiing van wat de apostelen ons hebben geleerd in de evangeliën en de brieven. Dat we ons houden aan Jezus Christus onze Redder en Zaligmaker. Aan de boodschap van genade door het offer van Jezus voor onze zonden, van eeuwig leven door zijn overwinning op de dood. De blijde boodschap van God die in Christus de wereld met zichzelf verzoend heeft. Dat is de kern die we moeten vasthouden.

Paulus probeert in dit gedeelte Timoteüs te helpen om zich te verzetten tegen zinloos gepraat, mensen die er een afwijkende leer op na hangen en zich in verzinsels en eindeloze geslachtsregisters verdiepen. Er waren in Paulus tijd allerlei joodse stromingen die eindeloos met geslachtsregisters bezig waren om te zien of ze daar niet conclusies uit konden trekken voor henzelf en hun nageslacht. Hele systemen werden er gebouwd door mystieke stromingen die zich baseerden op waarnemingen van de sterren en getalsmystiek. Eindeloos werden dingen uitgepluisd en je werd er allemaal niet vrolijker van.

We zien dat soms ook vandaag. Eindeloos worden in de theologie allerlei zaken uitgepluisd. Dit klopt niet en dat klopt niet, dit past niet in onze kraam, dat is achterhaald. Er wordt gestreept in de geloofsleer, Bijbelteksten afgepeld, er worden filosofieën op losgelaten en uiteindelijk hou je niks over en verlaten mensen het geloof. Of ze hebben een eigen geloof geconstrueerd dat met het christelijk geloof, met de kern van de christelijke boodschap, weinig meer van doen heeft. Het kind wordt met het badwater weggegooid.

Houd je niet bezig met verzinsels, wijs daar de gemeente op Timoteus. Je moet niet bezig zijn met speculaties, van als nou dit en als nou dat, maar met de vervulling van de taak die God met het geloof gegeven heeft. Hoe je bezig met de kern waar alles om draait. Wat is die kern volgens Paulus dan? De kern waar het om draait is de liefde die voortkomt uit een rein hart, een zuiver geweten en een oprecht geloof. Het gaat om die drie dingen, een rein hart, een zuiver geweten en een oprecht geloof.

Sommigen hebben zich daarvan afgewend en zijn vervallen tot zinloos gepraat. Ze willen de wet van God onderwijzen maar weten niet wat ze zeggen en begrijpen niets van wat ze zo stellig beweren. Wat heeft Paulus er in de gemeentes die hij stichtte en bezocht mee te doen gehad. Met volksgenoten die wel in Jezus wilden geloven, maar die tegelijkertijd sterk de nadruk legden op het houden van de wet en het feitelijk daar van verwachtten. Het is een hele worsteling geweest voor de Joden die christen werden om het strikte leven volgens duizend en een regels los te laten en te gaan leven door de leiding van de heilige Geest.

Vaak was het een gevecht in de gemeente die uit joden en heidenen bestond. Omdat de Joodse christenen de christenen uit de heidenen de wet van Mozes wilden opleggen. Terwijl Paulus keer op keer benadrukte dat we niet langer onder de wet leven maar onder de genade zijn die in Christus gekomen is.

Is Paulus dan tegen de wet? Nee, Paulus zegt duidelijk: wij weten daarentegen dat de wet goed is als hij op de juiste wijze gebruikt wordt. De wet is goed en heilig zegt Paulus ook op een ander plaats. Met de geboden van God zelf is niks mis. Wat er mis is, is wat mensen er allemaal zelf bij bedacht hebben en omheen gemaakt hebben. De eindeloze commentaren, regeltjes en systemen, maar ook de manier waarop met de wet wordt omgegaan.

Voor wie is de wet dan goed en van toepassing? Paulus is er duidelijk over. De wet is er niet voor de rechtvaardige, maar voor wie zich aan wet of gezag niet stoort. Wat bedoeld Paulus daarmee? Feitelijk zegt Paulus dat op het moment dat je christen wordt, op het moment dat je je leven werkelijk toewijdt aan God en Jezus. Als je Hem werkelijk volgt met je hart en met je leven, als je de Heilige Geest hebt ontvangen die je in alle waarheid leidt, dan ben je een rechtvaardige. En de rechtvaardige zal uit het geloof alleen leven, niet door de werken der wet. Want Gods wet is door de Heilige Geest in het hart van die mens geschreven. Als je dicht bij God leeft weet je wat God van je verlangt, waar je God eer mee bewijst, waar je God een plezier mee doet.

Als je leeft uit Gods Geest is het hele streven om allerlei regeltjes uit te pluizen en te proberen na te leven overbodig. Gods Geest leidt je in alle dingen en in alle waarheid. Hij overtuigt je hart en geweten van zonde, gerechtigheid en oordeel. Van wat goed en kwaad is.

Paulus heeft het grote gevaar gezien dat mensen nadat ze Jezus als hun Redder en Verlosser hadden aangenomen weer opnieuw in een situatie gebracht zouden worden van een leven onder de wet i.p.v. uit de genade die in Christus gekomen was. Christus heeft immers de wet voor ons volkomen vervuld. Iets waartoe wij mensen door de zonde totaal niet in staat zijn. Niemand kan door de wet te houden zalig worden, het is genade alleen waardoor wij bij God komen. In die vrijheid mogen we als christenen leven. Er is er Een die alles voor ons volbracht heeft aan het kruis en in de opstanding.

Welke functie ziet Paulus dan nog voor de wet? Paulus is duidelijk: de wet is er niet voor rechtvaardigen, niet voor hen die gerechtvaardigd zijn uit het geloof in Jezus Christus, zij leven toch wel door de Heilige Geest naar de geest van Gods geboden en bedoelingen. Want de Heilige Geest laat mensen niets doen wat tegen Gods gebod ingaat. Als de heilige Geest in je woont dan groeit als het goed is de vrucht van de Geest in je, die vrucht van de geest die liefde is, en tegen zodanige mensen is de wet niet, zegt Paulus in de Galatenbrief.

Dus de wet is niet voor rechtvaardigen in Christus, maar voor onrechtvaardigen, voor mensen die zich aan wet of gezag niet storen, voor goddelozen en zondaars, die alles wat heilig is verachten en ontwijden, voor mensen die hun eigen vader of moeder doden, voor moordenaars, ontuchtplegers, knapenschenders, slavenhandelaars, leugenaars en plegers van meened, voor alles wat indruist tegen de heilzame leer. Is u iets opgevallen, bij al deze dingen die Paulus noemt is wel een van de tien geboden te plaatsen.

Heilige dingen die ontwijfd worden, zoals God alleen dienen en de dag des Heren die ontwijfd wordt, vader en moeder die niet geëerd wordt. Moord, ontucht en overspel, leugen en bedrog. Voor mensen die dergelijke dingen doen is de wet bedoeld. Wat je hier ziet bij Paulus is de wet in de functie zoals we die vanmorgen ook gelezen hebben, namelijk de wet die de zonde doet kennen. De wet die laat zien dat je een zondaar bent en je de genade van Christus nodig hebt. De wet die mensen oordeelt op grond van hun daden. Gods goede wet is aan Israel en de mensheid gegeven zodat mensen die niet leven uit Gods Geest toch kunnen weten wat God van hen verlangt.

Er is voor geen mens ontkomen aan, want God heeft zijn geboden lang geleden aan ons bekend gemaakt. En Jacobus zegt in zijn brief: als je op een punt van de wet struikelt, dan ben je schuldig aan de hele wet. Je redt het niet met je goede gedrag voor God, je redt het bij God niet als je zegt: ik heb netjes geleefd en ieder het zijne gegeven. Wat elk mens struikelt in zijn leven wel meerdere malen over de geboden van God. Van een goed en netjes leven om zalig te worden moet een mens het dus niet verwachten als hij bij God komt. Onze verwachting en onze hoop is alleen op onze Zaligmaker Jezus Christus. Uit het geloof in Jezus worden wij voor God gerechtvaardigd, als rechtvaardigen gezien, niet uit verdienste, maar uit genade.

Als je verzoend bent door Jezus Christus, dan ben je het oordeel van de wet voorbij. Wij leven niet meer onder het oordeel van de wet, maar uit Gods genade, om wille van Jezus, onze Verlosser en Zaligmaker. De wet heeft dus bij Paulus nu nog alleen de functie van de wet die de zonde doet kennen en die de mens zijn toevlucht laat nemen tot de genade in Christus. En Paulus gaat er helemaal vanuit dat in de christelijke gemeente die wet niet meer onderwezen moet worden als een middel waardoor mensen zalig kunnen worden. De genade die juist gekomen is in Christus wordt zo ondergraven door mensen weer onder allerlei regeltjes te brengen.

Daar moet Timoteus voor waken, dat dit niet gebeurt in de gemeente. Vanmorgen heb ik de wet gelezen zoals Paulus hem opvat. Als de wet die de zonde doet kennen. Je kunt je de vraag stellen of je de wet wel moet lezen in de christelijke eredienst, als je de brief van Paulus aan Timoteus leest.

Want als christenen leven we niet meer onder de wet, maar leven we vanuit Gods genade. Als christenen worden we in Christus door God gerechtvaardigd en Paulus zegt nu juist dat de wet niet voor rechtvaardigen is, maar voor onrechtvaardigen. Dus voor mensen die Gods geboden met voeten treden. Voor wie zich aan wet of gezag niet stoort, voor goddelozen en zondaars. Zo kun je toch de christelijke gemeente niet aanspreken?

Ja, in principe is dat zo! Maar als we de wet lezen die de zonde doet kennen, zoals vanmorgen, worden we weer even herinnerd aan Gods geboden. Want wij leven helaas niet altijd uit de volheid van de Geest. Ondanks dat we christenen zijn overtreden we daarom toch nog dikwijls Gods geboden. De wet is dan als een spiegel die ons even herinnert aan hoe we zouden moeten leven, niet om daardoor zalig te worden, maar om onze toevlucht te nemen tot Gods genade. Vandaar de schuldbelijdenis en genadeverkondiging die ik vanmorgen op de wet liet volgen. We blijven niet bij de wet, bij onze ellende staan, maar de vergeving en de genade in Christus heeft ook mogen klinken.

Als ik de wet lees, lees ik hem meestal als regel voor een dankbaar leven, na schuldbelijdenis en genadeverkondiging. Want we weten wel dat we zondaren zijn door Gods Geest. In de catechismus wordt de wet dan ook behandeld als regel van de dankbaarheid, na het hoofdstuk van de verlossing door Christus. Toch blijft het oppassen met vaste rituelen in de eredienst. We zouden zomaar ongemerkt weer onder de wet kunnen komen. Het idee kunnen opvatten dat we nooit kunnen voldoen aan Gods eisen en daardoor in grote onzekerheid raken over ons heil. Paulus raadt Timoteus en ons aan: Het doel van uw levensopdracht is de liefde die voortkomt uit een rein hart, een zuiver geweten en een oprecht geloof. Leef maar uit het grote gebed, God liefhebben bovenal en je naaste als jezelf, dan zit je er nooit ver naast, amen.